



Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни



ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Шифр та назва спеціальності

054 – Соціологія

Освітня програма

Соціологія управління

Рівень освіти

Бакалавр

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Права (306)

Тип дисципліни

Загальна підготовка, вибіркова

Семестр

5

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники



Перевалова Людмила Вікторівна

Liudmyla.Perevalova@khpi.edu.ua

Кандидат філософських наук, доцент, професор кафедри права НТУ «ХП».

Досвід роботи – понад 40 років. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць. Має 5 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Провідний лектор з дисциплін: «Правознавство», «Авторське право і суміжні права», «Правове регулювання публічного управління», «Правове регулювання трудових відносин», «Правове регулювання підприємницької діяльності та інші. Член Союзу юристів України.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/uk/)

<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/uk/>



Вергун Володимир Григорович

Volodymyr.Verhun@khpi.edu.ua

Старший викладач кафедри права НТУ «ХП».

Автор та співавтор понад 100 наукових та науково-методичних праць. Провідний лектор з дисципліни: «Правознавство», «Господарське законодавство», «Правове регулювання підприємницької діяльності», «Правове регулювання інтелектуальної власності». Має 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір. Член Союзу юристів України. Досвід роботи – понад 30 років.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/uk/)

<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/uk/>

Загальна інформація

Анотація

В рамках курсу студентам надаються знання основних законодавчих актів та міжнародних документів, які регулюють підприємницьку діяльність. Визначаються особливості підприємницької діяльності, організаційно-правові форми, в яких може здійснюватися підприємницька діяльність. Особлива увага приділяється юридичній відповідальності підприємців.

Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення цього навчального курсу є розвиток у студентів аналітичного мислення, вміння застосовувати фактичний і теоретичний матеріал, робити самостійні висновки, прогнози та рекомендації. Цьому сприяють лекції, робота на практичних заняттях, індивідуальна робота студентів, вивчення законодавчих та інших нормативно-правових актів, навчальної та навчально-методичної літератури, наукових праць, підготовка рефератів, презентацій, контрольних робіт.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК-1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК- 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Результати навчання

PH17. Знати визначальні правові норми, що регулюють економічну, політичну, трудову, природоохоронну діяльність, знати принципи раціонального ставлення до навколишнього середовища.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Правознавство».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються: ігрове проектування; робота із законодавчими актами та іншими нормативно-правовими документами; виступи-презентації; опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Поняття, структура та джерела підприємницького права.

Поняття, предмет і методи підприємницького права. Місце підприємницького права в системі національного права України. Поняття і зміст норм підприємницького права. Співвідношення підприємницького права з іншими галузями приватного права. Система підприємницького права України. Поняття та види підприємницької діяльності.

Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності.

Поняття та загальна характеристика суб'єктів підприємницької діяльності. Громадянин як суб'єкт підприємництва. Підприємство: поняття, види, організаційні форми. Господарські товариства як суб'єкти підприємницької діяльності. Правове становище господарських об'єднань. Правове положення іноземних підприємств та підприємств з іноземними інвестиціями.

Тема 3. Державне регулювання підприємницької діяльності.

Поняття державного регулювання та підтримки підприємництва. Основні методи державного впливу на підприємницьку діяльність. Система державних органів контролю підприємництва. Державні органи сертифікації та стандартизації. Діяльність Міжнародних центрів зі стандартизації та сертифікації. Міжнародні та державні стандарти в галузі сертифікації та управління якістю продукції. Правове регулювання стандартизації, сертифікації та управління якістю продукції. Національний орган України з сертифікації.

Тема 4. Організація підприємницької діяльності.

Поняття та стадії легітимації суб'єктів підприємницької діяльності. Правове значення та зміст державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Ліцензування підприємницької діяльності. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Строк дії ліцензії, порядок оплати та органи уповноважені видавати ліцензії. Дозвільна система у сфері господарювання.

Тема 5. Припинення підприємницької діяльності.

Поняття та підстави припинення підприємницької діяльності. Ліквідація та реорганізація суб'єктів підприємництва. Банкрутство суб'єктів підприємницької діяльності. Сторони та учасники процедури банкрутства. Стадії провадження у справі про банкрутство. Судові процедури, які застосовуються до боржника. Особливості банкрутства фізичної особи-підприємця.

Тема 6. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.

Поняття та зміст правового режиму майна суб'єктів підприємництва. Поняття та склад майна суб'єктів підприємництва. Правовий статус майна громадянина-підприємця. Правовий режим майна юридичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності.

Тема 7. Договірне право.

Поняття підприємницького договору. Співвідношення підприємницького договору та цивільно-правового, господарського договору. Порядок укладання підприємницьких договорів. Особливості застосування нових видів договорів у підприємницькій діяльності. Договір концесії. Договір консигнації.

Тема 8. Правова характеристика окремих видів договорів.

Договір комерційної концесії (франчайзингу). Сторони договору комерційної концесії. Правова характеристика та порядок укладання комерційної концесії. Договір страхування. Страхування ризиків у сільському господарстві. Участь державних органів та сільськогосподарських товаровиробників СПД у страхових відносинах. Агентський договір. Сторони агентського договору. Права та обов'язки сторін в агентських договорах. Правова характеристика ліцензійного договору. Правова характеристика дистриб'юторських договорів.

Тема 9. Право інтелектуальної власності у підприємницькій діяльності.

Поняття «інтелектуальна власність». Об'єкти патентування. Засоби індивідуалізації однорідних товарів і послуг у сфері підприємництва. Об'єкти авторських та суміжних прав. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Договори у галузі інтелектуальної власності. Види ліцензійних договорів. Законодавство України про рекламу. Вимоги до комерційної реклами.

Тема 10. Правове регулювання фінансової діяльності суб'єкта підприємництва.

Порядок відкриття рахунків у банку. Готівкові та безготівкові розрахунки у підприємницькій діяльності. Ліміт каси. Кредитування СПД. Поняття та зміст валютного контролю. Відповідальність за порушення валютного законодавства. Поняття бухгалтерського обліку. Поняття аудиторської діяльності.

Тема 11. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності. Захист від недобросовісної конкуренції.

Економічна конкуренція: поняття та законодавче регулювання. Монополії та монопольне становище суб'єкта підприємництва. Поняття та види недобросовісної конкуренції. Порушення законодавства у сфері економічної конкуренції. Повноваження державних органів, що забезпечують захист та розвиток конкуренції в підприємницькій діяльності.

Тема 12. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.

Правові засади і напрями правового регулювання ЗЕД. Умови здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічні договори (контракти). Відповідальність у ЗЕД. Захист прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 13. Державний контроль у сфері підприємницької діяльності.

Поняття та види державного контролю. Здійснення державного контролю у сферах господарювання (підприємництва). Правовий статус органів у процесі здійснення державного контролю у сфері підприємницької діяльності. Правовий статус суб'єктів підприємництва у процесі здійснення державного контролю.

Тема 14. Юридична відповідальність за правопорушення у сфері підприємництва.

Поняття, принципи, функції та види юридичної відповідальності у сфері підприємництва. Господарсько-правова відповідальність суб'єктів підприємництва. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері підприємницької діяльності. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у сфері підприємництва.

Тема 15. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

Поняття та правова основа захисту прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. Підстави захисту прав суб'єктів підприємницької діяльності. Способи захисту прав суб'єктів підприємницької діяльності. Форми захисту прав суб'єктів підприємницької діяльності (юрисдикційні та неюрисдикційні). Виконання рішень як останній етап реалізації відповідальності.

Теми практичних занять

Тема 1. Поняття, структура та джерела підприємницького права.

Поняття, предмет та метод підприємницького права України. Система підприємницького права. Джерела підприємницького права України.

Тема 2. Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності.

Поняття та види суб'єктів підприємницької діяльності.

Тема 3. Організація підприємницької діяльності та її припинення.

Створення суб'єктів підприємницької діяльності. Порядок проведення державної реєстрації суб'єктів підприємництва. Поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів підприємництва. Способи і форми припинення господарської діяльності. Поняття банкрутства та його правове значення.

Тема 4. Правовий режим майна суб'єктів підприємницької діяльності.

Поняття та види майна. Джерела формування та склад майна господарської організації/підприємства.

Тема 5. Договірне право.

Поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань. Види господарських зобов'язань. Поняття та ознаки господарського договору. Види господарських договорів, їх характеристика.

Тема 6. Антимонопольне регулювання підприємницької діяльності. Захист від недобросовісної конкуренції.

Правові засади розвитку конкуренції і демонополізації у сфері підприємництва. Відповідальність за порушення антимонопольного законодавства.

Тема 7. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності.

Загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність у сфері підприємництва. Зовнішньоекономічний договір (контракт)..

Тема 8. Захист прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

Поняття, принципи, функції та види юридичної відповідальності у сфері підприємництва. Способи і механізми захисту прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни непередбачені.

Самостійна робота

Самостійна робота студента включає в себе опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань з використанням методичних рекомендацій. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали для самостійного вивчення та аналізу, підготовки до лекційних та практичних занять.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. . Правове регулювання підприємницької діяльності в Україні: текст лекцій / В. Г. Вергун, Г. М. Гаряєва, О. В. Кузьменко. - Харків : ФОП Панов А. М., 2021. - 128 с.
URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51920>
- 2.Правове регулювання господарської діяльності в Україні. Legal regulation of economic activities in Ukraine (на англійській мові). /Навчальний посібник / Л.В. Перевалова, І.В. Лисенко, А.М. Лисенко, О.В. Гаєвая, Г.М. Гаряєва . – Харків: НТУ «ХПІ», 2020.-130с.
URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/48578>
- 3 Правове регулювання договірних відносин: навчальний посібник/ Г.М. Гаряєва, О.В.Гаєвая, О.В. Кузьменко, І.В. Лисенко, Л.В. Перевалова.- Харків: НТУ «ХПІ», 2020. - 404 с.URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55377>

Додаткова література

1. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
2. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Правові засади управлінської діяльності: навч.-метод. посіб. / Л.В. Перевалова, О.В. Гаєвая, Г.М. Гаряєва, І.В. Лисенко. Харків : ФОП Панов А.М., 2020. - 50 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/48902>
4. Тезаурус з правознавства: / Перевалова Л.В., Гаєвая О.В., Гаряєва Г.М., Кузьменко О.В., Лисенко І.В., Ткачов М.М. – Харків НТУ «ХПІ», 2021. – 194с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53286>
5. Правове регулювання внутрішнього ринку Європейського Союзу : навч.-метод. посіб. / Л.В. Перевалова, О.В. Гаєвая, Г.М. Гаряєва. Харків : ФОП Панов А.М., 2020. - 68 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/49203>
6. Правознавство : хрестоматія.: Л.В. Перевалова, І.В., Лисенко, Г. М. Гаряєва та ін. Харків : ФОП Панов А.М., 2019. - 224с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/44946>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (20%) та поточного оцінювання (80%).

Залік: тестові завдання за темами курсу.

Поточне оцінювання: 2 онлайн тести за модулями (20%), індивідуальні завдання/проекти (реферати)(20%) та тестові завдання по кожному практичному заняттю (40%)

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Ірина ЛИСЕНКО

25.08.2023



Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина БІРЮКОВА

30.08.2023

